

APSTIPRINĀTA
Ar Jelgavas novada domes
20.06.2011. sēdes lēmumu Nr. 6.§

Jelgavas novada attīstības programma 2011. – 2017.gads

**I daļa Jelgavas novada attīstības programmas izstrādes
nosacījumi**

SATURS

IEVADS	3
LIETOTIE TERMINI	4
1. IZSTRĀDES NOSACĪJUMI UN PRINCIPI	6
1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	9
1.3.1. Eiropas līmeņa plānošanas dokumenti.....	9
1.3.2. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti.....	11
1.3.3. Reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti.....	13
1.3.4. Vietējā līmeņa plānošanas dokumenti	15
1.4 Izstrādes process	17

IEVADS

Pēc pašvaldību administratīvi teritoriālās reformas pabeigšanas viens no nozīmīgākajiem Jelgavas novada pašvaldības uzdevumiem ir attīstības programmas izstrāde.

2010. gada 27. janvārī Jelgavas novada dome pieņēma lēmumu (prot.nr.12(1). §8. „Par Jelgavas novada attīstības programmu”) uzsākt Jelgavas novada attīstības programmas izstrādi.

Jelgavas novada attīstības programma tiek izstrādāta 7 gadiem un ir Jelgavas novada domes vidēja termiņa plānošanas dokuments, uz kura pamata pieņem lēmumus par novada turpmāko attīstību, investīciju piesaisti un racionālu izlietojumu.

Jelgavas novada attīstības programma tiek izstrādāta laika posmam līdz 2017.gadam.

LIETOTIE TERMINI

Attīstības plānošana – principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamās rīcības izstrāde nolūkā īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību.¹

Attīstības programma – vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteikts pasākumu kopums ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai.²

Integrēta pieeja – pieeja attīstības plānošanā, kas paredz koordinētu telpisko, tematisko un laika dimensiju, nodrošinot interešu saskaņotību starp visiem pārvaldes līmeņiem (nacionālo, reģionālo, vietējo) un ieinteresētajām pusēm (iedzīvotājiem, uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām u.c.), izmantojot konkrētus (finanšu) instrumentus, lai sasniegtu noteiktos mērķus un prioritātes.

Investīciju plāns – attīstības programmas rīcības plāna sastāvdaļa laika posmam vismaz līdz 3 gadiem, kuru apstiprina pašvaldība. Investīciju plānu var aktualizēt katru gadu.

Metodoloģija – skaidrojošā, teorētiskā pamatojuma un metodoloģiskā sadaļa, kurā atspoguļota attīstības programmas izstrādes normatīvā bāze, plānošanas dokumentu hierarhija un aprakstītas attīstības programmas sastāvdaļas.

Monitorings – regulāra novērošana, vērtēšana un pārskats par rīcībām un pārmaiņām attīstības programmas īstenošanā.

Prioritāte – teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm.

Ekonomikas profils – teritorijas ilgtermiņa ekonomiskās attīstības raksturojums, kas atspoguļo tās ekonomiskās attīstības pamatu un virzītājspēku perspektīvu.

Projekts – pasākumu kopums, kas veicams noteiktu mērķu sasniegšanai noteiktā laika periodā ar iepriekš noteiktiem finansiālajiem, materiālajiem un cilvēku resursiem.

Publiskā apspriešana – ar ārējo normatīvo aktu vai institūcijas noteikts laika periods, kura ietvaros sabiedrības pārstāvji sniedz savus iebildumus un priekšlikumus vai piedalās citās institūcijas organizētās sabiedrības līdzdalības aktivitātēs (piemēram, sabiedriskajās apspriedēs un sabiedriskās domas aptaujās).³

Rīcības plāns – attīstības programmas sadaļa, kas ietver konkrētu pasākumu kopumu un investīciju plānu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai.

¹ Attīstības plānošanas sistēmas likums

² Attīstības plānošanas sistēmas likums

³ MK noteikumi „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”

Rīcības virzieni – konkrētu pasākumu kopums noteikto vidēja termiņa prioritāšu sasniegšanai.

Sabiedriskā apspriede – sanāksme, kurā piedalās un savus iebildumus un priekšlikumus sniedz sabiedrības pārstāvji.⁴

Stratēģiskā daļa – attīstības programmas sadaļa, kurā definē pašvaldības vidēja termiņa prioritātes un izvirza uzdevumus to īstenošanai.

Stratēģiskais mērķis – koncentrēts politisku uzstādījumu kopums vēlamajām situācijas pārmaiņām noteiktā laika periodā, kas ir vērts uz teritorijas attīstības vīzijas sasniegšanu un kas kalpo par pamatu prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai.

Teritorijas attīstības plānojums – tiesību aktos noteiktajā kārtībā izstrādāts un apstiprināts ilgtermiņa reģiona, republikas pilsētas vai novada attīstības plānošanas dokuments, kas izvirza attīstības stratēģiskos mērķus un prioritātes, definē telpiskās attīstības perspektīvu.

Uzdevumi – iniciatīvu un darbību kopums noteikto rīcības virzienu sasniegšanai. Tie ir skaidri definēti, izmērāmi un pārbaudāmi.

Vīzija – lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas vienlaikus atspoguļo arī teritorijas unikālās vērtības.

⁴ MK noteikumi „Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā”

1. IZSTRĀDES NOSACĪJUMI UN PRINCIPI

1.1. Attīstības programmas izstrādes mērķis

Jelgavas novada attīstības programmā atbilstoši „Attīstības plānošanas sistēmas likumam” un saskaņā ar novada teritorijas plānojumu noteikta novada teritorijas attīstības perspektīva, prioritātes un to īstenošanai nepieciešamo pasākumu kopums.

Attīstības programmas izstrādes pamatmērķi:

- turpināt Jelgavas novada teritoriālo vienību uzsākto darbu pašvaldības turpmākās attīstības plānošanas jomā;
- noteikt Jelgavas novada attīstības plāna mērķu sasniegšanas veidus;
- noteikt turpmākās vadlīnijas un prasības Jelgavas novada pašvaldības teritorijas attīstībai turpmākajiem 7 gadiem.

Attīstības programmas izstrādes uzdevumi ir:

- izvērtēt Jelgavas novada teritorijas attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumus;
- veidot kvalitatīvu dzīvesvidi novada iedzīvotājiem;
- saglabāt dabas un kultūras mantojumu;
- uzlabot vides kvalitāti;
- veicināt infrastruktūras attīstību;
- radīt uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi.

Attīstības programma izstrādāta, ievērojot šādus „Attīstības plānošanas sistēmas likumā” noteiktos *plānošanas pamatprincipus*:

- *ilgtspējīgas attīstības princips* – tagadējām un nākamajām paaudzēm nodrošināt kvalitatīvu vidi un līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionāli izmantot dabas, cilvēku un materiālos resursus, saglabāt un attīstīt dabas un kultūras mantojumu;
- *interesešu saskaņotības princips* – saskaņot dažādas intereses un ievērot attīstības plānošanas dokumentu pēctecību, nodrošināt, lai tie nedublētos;
- *līdzdalības princips* – visām ieinteresētajām personām dot iespēju līdzdarboties attīstības plānošanas dokumenta izstrādē;
- *sadarbības princips* – valsts un pašvaldību institūciju sadarbība, izpildot attīstības plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un sniedzot informāciju par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu;

- *finansiālo iespēju princips* – izvērtēt esošos un vidējā termiņā prognozētos resursus un piedāvāt efektīvākos risinājumus attiecībā uz nosprausto mērķu sasniegšanai nepieciešamajām izmaksām;

- *atklātības princips* – nodrošināt, lai attīstības plānošanas process ir atklāts un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem, un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus;

- *uzraudzības un novērtēšanas princips* – attīstības plānošanā un attīstības plānošanas dokumentu īstenošanā visos pārvaldes līmeņos tiek nodrošināts to ietekmes izvērtējums, kā arī uzraudzība un pārskatu sniegšana par sasniegtajiem rezultātiem;

- *subsidiaritātes princips* – politiku īsteno tā valsts vai pašvaldības institūcija, kura atrodas pēc iespējas tuvāk pakalpojuma saņēmējiem, un attiecīgie pasākumi tiek efektīvi īstenoti pēc iespējas zemākā pārvaldes līmenī;

- *attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips* – politika tiek plānota pirms normatīvā akta izdošanas, un, izstrādājot normatīvos aktus, tiek ņemti vērā attīstības plānošanas dokumenti;

- *līdzsvarotas attīstības princips* – politiku plānošanā tiek sabalansēti atsevišķu valsts teritoriju attīstības līmeņi un tempi.

Mērķtiecīga, uz attīstību vērsta plānošana sniedz pašvaldībai darbības programmu ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanai.

1.2. Attīstības programmas izstrādes tiesiskais regulējums un nosacījumi

Jelgavas novada attīstības programma izstrādāta, pamatojoties uz normatīvajiem dokumentiem:

- Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam jeb Latvija 2030 (10.06.2010.);

- Reģionālās attīstības likums (21.03.2002.);

- Attīstības plānošanas sistēmas likums (23.05.2008.).

Pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2010.gada 18.jūnija lēmumu Nr.18 „Par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu”, Jelgavas novada attīstības programmai netiek piemērots stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējums.

Jelgavas novada teritorijas ilgtermiņa attīstības mērķis - veidot pamatu Jelgavas novada teritorijas ilgtspējīgai un līdzsvarotai attīstībai.

Jelgavas novada teritorijas attīstības plāns sastāv no:

1. teritorijas plānojuma (2011. – 2022.), kur noteikta teritorijas ilgtermiņa attīstības stratēģija un izmantošanas pamatprasības;
2. attīstības programmas (2011. – 2017.), kur dotas vadlīnijas novada teritorijas attīstībai un apkopota Jelgavas novada domes politika turpmākai attīstībai;

Attīstības programma sastāv no šādām daļām:

I daļa Jelgavas novada attīstības programmas izstrādes nosacījumi

Šajā attīstības programmas daļā apkopoti nosacījumi, kas jāievēro, izstrādājot attīstības programmu.

II daļa Pašreizējās situācijas raksturojums un SVID analīze

Raksturojot esošo situāciju, šajā programmas daļā apkopotas novada attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursi, kā arī sniegta SVID analīze. Pamatojoties uz pašreizējās situācijas raksturojumu un SVID analīzi, noteikta novada specializācija.

III daļa Jelgavas novada attīstības stratēģija 2011. – 2017. gadam

Stratēģiskajā daļā, ņemot vērā esošās situācijas raksturojumu un teritorijas attīstības plānojumā definētās ilgtermiņa prioritātes, ir formulēta novada vīzija, prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi, kā arī noteikts rīcības plāns.

Jelgavas novada attīstības stratēģijas 2011. – 2017.gadam pielikums –

Investīciju plāns 2011. – 2013.gadam

Investīcijas plānā atspoguļotas plānotās investīcijas pašvaldības attīstības veicināšanai: gan pašvaldības plānotās, gan investīcijas, ko perspektīvā plānots piesaistīt ES, ārvalstu un nacionālā atbalsta ietvaros. Investīciju plāns 2001. – 2013.gadam sastādīts saskaņā ar Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2007. - 2013.gadam prioritātēm. Nacionālais attīstības plāns 2007. - 2013.gadam (NAP) ir vidēja termiņa stratēģisks plānošanas dokuments 2007.- 2013.gadam. Tas ir kompass, kas nosaka Latvijas galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz tālāku mērķi politiķiem, ierēdņiem un ikvienam Latvijas iedzīvotājam, jo mērķi var sasniegt tikai stipra, vienota un par sevi pārliecināta sabiedrība.

Izstrādājot Jelgavas novada attīstības programmu, ir ņemtas vērā trīs dimensijas: telpiskā, tematiskā un laika.

Telpiskā dimensija paredz pasākumu īstenošanu, koordinējot tos telpā, uz konkrētās vietējās pašvaldības attīstības problēmām raugoties gan administratīvās teritorijas, gan plašākā mērogā, t.i., kontekstā ar apkārtējo teritoriju izaugsmi. Attīstības

programmas izstrādes procesā tika iesaistītas pašvaldības un apkārtējo teritoriju iedzīvotāji, uzņēmēji, valsts pārvaldes institūciju un nevalstisko organizāciju pārstāvji, apzinot esošos resursus un novada attīstības iespējas, kā arī attīstību kavējošos faktoros.

Tematiskā dimensija paredz nozaru savstarpēju mijiedarbību, panākot, ka atbalsts vienas nozares problēmu risināšanai labvēlīgi ietekmē un papildina citu nozaru attīstību, tādā veidā nodrošinot kompleksu atbalsta mehānismu.

Laika dimensija paredz projektu īstenošanas pēctecību. Attīstības programmas rīcības plāns atspoguļo plānotās investīcijas novada līdzsvarotas un vienmērīgas attīstības veicināšanai, ņemot vērā novada sociālās, ekonomikas un vides izaugsmes prasības, to savstarpējo integrāciju, papildinātību un pēctecību.

1.3. Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Reģionālās attīstības plānošanas pamatprincipus un attīstības plānošanas dokumentus nosaka „Reģionālās attīstības likums” un „Attīstības plānošanas sistēmas likums”. Ņemot vērā, ka Latvija ir Eiropas Savienības dalībvalsts, izstrādājot attīstības programmu, ir jāievēro ES stratēģiskās un telpiskās plānošanas dokumenti.

Attīstības plānošanas dokumentus varētu iedalīt trijās grupās:

1. Eiropas līmeņa plānošanas dokumenti;
2. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti;
3. Reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumenti.

1.3.1. Eiropas līmeņa plānošanas dokumenti

Eiropas Padomes Vadlīnijas Eiropas kontinenta ilgtspējīgai telpiskajai attīstībai. 2000.gada 7. un 8. septembrī Hannoverē CEMAT 12.sesija akceptēja šos vispārējos ilgtspējīgas telpiskās plānošanas principus visai Eiropai. Tas ir rekomendējošs politikas pamatdokuments, kurā ir saskaņota stratēģija un kopīgas vadlīnijas Eiropas kontinenta integrētai un reģionāli līdzsvarotai attīstībai.

Eiropas Padomes teritorijas ilgtspējīgas telpiskās attīstības politikas izstrādei ir jābalstās uz šādiem reģionāli sabalansētākas attīstības principiem:

- Teritoriālās kohēzijas veicināšana, uzlabojot sabalansētāku reģionu sociālo un ekonomisko attīstību un konkurētspēju;
- No pilsētu funkciju izrietošas attīstības veicināšana un saiknes uzlabošana starp pilsētām un laukiem;
- Sabalansētākas sasniedzamības veicināšana;

- Informācijas un zināšanu pieejamības attīstība;
- Vides kaitējumu mazināšana;
- Dabas resursu un dabas mantojuma uzlabošana un aizsardzība;
- Kultūras mantojuma uzlabošana kā attīstības faktors;
- Enerģijas resursu attīstība, ievērojot drošību;
- Augstas kvalitātes, ilgtspējīga tūrisma veicināšana;
- Dabas katastrofu ietekmes ierobežošana.

Baltijas jūras reģiona padomes Telpiskās attīstības rīcības programma (VASAB 2010+). Šī programma tika apstiprināta 2001.gada 21.septembrī Vismārā Baltijas jūras reģiona valstu par telpisko plānošanu un attīstību atbildīgo ministru piektajā konferencē.

VASAB vīzija:

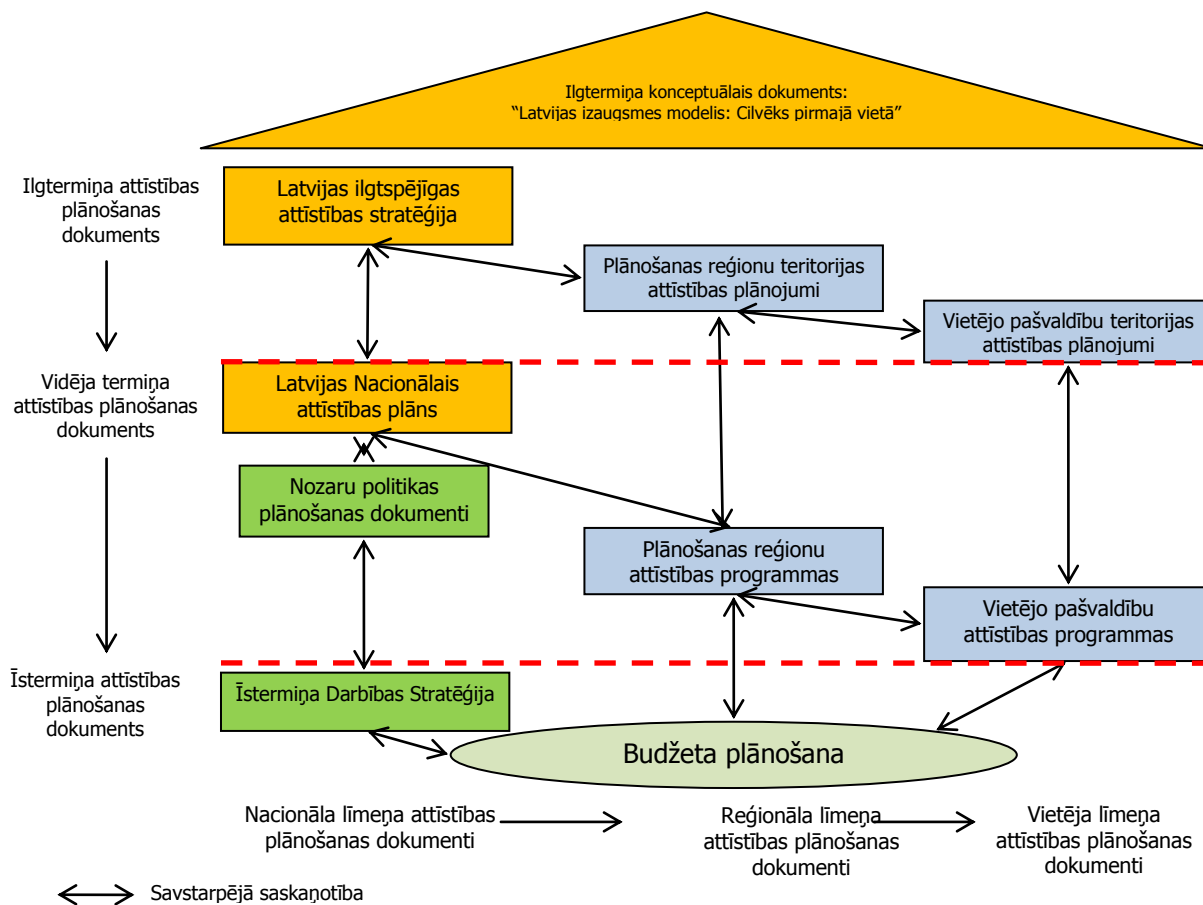
1. Pērles – starptautiskas nozīmes pilsētu tīkls;
2. Stīgas – Efektīvas un ilgtspējīgas saites starp pilsētām;
3. Laukumi – dinamismu un dzīves kvalitāti veicinošas jomas;
4. Sistēma – visaptveroša telpiskā plānošana darbībā.

Jelgavas novads, viens no lielākajiem Latvijas novadiem, izveidots no 13 atsevišķām teritoriālām vienībām, kuras līdz reģionālās reformas īstenošanai attīstījās nevienmērīgi, tādēļ, strādājot pie novada attīstības programmas, jāņem vērā teritoriālo vienību līdzšinējā attīstība un perspektīvā jāplāno līdzsvarota, vienmērīga visas teritorijas attīstība, izvērtējot katra pagasta priekšrocības.

Jelgavas novads apkļauj Jelgavas pilsētu, vienu no lielākajām un attīstītākajām Latvijas pilsētām, kur koncentrējušās gan dažādas pakalpojumu iestādes, gan augstākās izglītības iestāde, gan uzņēmumi, kuros tiek nodarbināta liela daļa novada iedzīvotāju. Perspektīvā nepieciešams pārskatīt jomas, kurās būtu jāattīsta sadarbība ar Jelgavas pilsētu.

Izstrādājot Jelgavas novada attīstības programmu, ieteicams izvērtēt citu valstu pieredzi plānošanas dokumentu izstrādē, kā arī pilsētu – lauku mijiedarbībā un sadarbībā.

1.3.2. Nacionālā līmeņa plānošanas dokumenti

„Latvijas izaugsmes modelis: Cilvēks pirmajā vietā”. Šo ilgtermiņa konceptuālo dokumentu Saeima apstiprināja 2005.gada 26.oktobra sēdē. Par izaugsmes mērķi tajā ir izvirzīta ikviena cilvēka dažādu dzīves kvalitātes aspektu paaugstināšana, un tas sasniedzams, aktīvi izmantojot valsts iedzīvotāju uzkrāto zināšanu potenciālu.

Prioritāri jāizpilda ilgtermiņa uzdevumi, kas prasa daudzu nozaru vienotu darbību un kuru izpilde ir nepieciešama izaugsmes scenārija īstenošanai. Dažādu nozaru un izaugsmes virzienu detalizētās attīstības programmās jāparedz konkrēti kritēriji, pasākumi un instrumenti izvirzītā mērķa īstenošanai.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (LIAS) parāda valsts un sabiedrības tālākos uzdevumus ceļā uz vienotu mērķi – līdzsvarotu un ilgtspējīgu valsts attīstību, kā arī norāda veidus, kā veiksmīgi reaģēt uz globālajām pārmaiņām, to radītos izaicinājumus pārvēršot arvien jaunās iespējās.

LIAS tika veidota, apzinoties, ka laikā līdz 2030. gadam Latvija neizbēgami pārdzīvos lielas, ar globāliem procesiem saistītas pārmaiņas. Tieši šie globālie procesi un ar tiem saistītie izaicinājumi kalpoja par izejas punktu stratēģijas izstrādē:

- demogrāfiskās izmaiņas – iedzīvotāju skaita samazināšanās un novecošanās;
- globalizācija ekonomikā un inovatīvās/radošās ekonomikas attīstība;
- darba tirgus dinamika un prasība pēc jaunām kompetencēm un iemaņām;
- klimata pārmaiņas;
- augošs pieprasījums enerģētikā un enerģētiskā drošība;
- bioloģiskās daudzveidības samazināšanās un dabas kā dzīves vides apdraudētība;
- demokrātiskās pārstāvniecības institūciju krīze un jaunu publiskās līdzdalības formu attīstība;
- globālās vidusšķiras attīstība un relatīvo nabadzības risku pieaugums;
- urbanizācija, aglomerācija un reģionālā pozicionēšanās.

Reģionālās politikas pamatnostādnes (apstiprinātas ar MK 2004.gada 2.aprīļa rīkojumu Nr.198) ir ilgtermiņa (10 un vairāk gadu) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā ietverti reģionālās attīstības galvenie pamatprincipi, mērķi, prioritātes un rīcības virzieni. Reģionālās politikas īstenošanai jānodrošina līdzsvarota un ilgtspējīga valsts attīstība, līdzsvarota attīstība Latvijas plānošanas reģionos un atsevišķās teritorijās.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns (NAP) ir vidēja termiņa (septiņi gadi) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā analizēta sociālā un ekonomiskā situācija, noteikti reģionālās attīstības mērķi un prioritātes, atbalsta pasākumi noteikto mērķu īstenošanai un izpildei nepieciešamie finanšu līdzekļi. Nacionālais attīstības plāns 2007. – 2013.gadam ir plānošanas dokuments, kas nosaka Latvija galvenos attīstības virzienus un parāda valsts un sabiedrības svarīgākos uzdevumus ceļā uz mērķi.

Nacionālā attīstības plāna stratēģiskais mērķis: izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai. NAP prioritātes ir:

- Izglītots un radošs cilvēks;
- Uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība;
- Zinātnes un pētniecības attīstība.

Jelgavas novads ir viens no lielākajiem novadiem Latvijā, kurā ir auglīgākās Latvijas augsnes, kurās graudaugu ražība krietni pārsniedz Latvijas vidējo graudaugu ražību. Zemgales, t.sk. Jelgavas novada, lauksaimniecības uzņēmumiem ir nozīmīga ietekme uz Latvijas agrārās politikas virzību. Ja Jelgavas novada dienvidu daļā galvenais uzņēmējdarbības virziens ir lauksaimniecība, tad ziemeļu daļā lielāks uzsvars ir mežsaimniecībai un derīgo izrakteņu ieguvei. Līdz ar valsts ekonomikas lejupslīdi, tika būtiski apdraudēta arī Kalnciema pagastā attīstītā ražošana. Izstrādājot attīstības programmu, jāvērtē novada teritorijas līdzsvarota un vienmērīga attīstība, veidojot infrastruktūru jaunu uzņēmumu piesaistīšanai un attīstības veicināšanai.

1.3.3. Reģionālā līmeņa plānošanas dokumenti

Plānošanas reģiona attīstības programmu izstrādā katrā plānošanas reģionā, un tas ir vidēja termiņa (septiņi gadi) reģionālās politikas plānošanas dokuments, kurā noteiktas attiecīgā plānošanas reģiona attīstības prioritātes un ietverts konkrētu pasākumu kopums. Plānošanas reģiona teritorijas plānojums attiecas uz visu plānošanas reģiona teritoriju un to izstrādā saskaņā ar valsts reģionālās politikas pamatnostādņem, nacionālo plānojumu, nacionālo attīstības plānu un nozares attīstības programmu. Plānošanas reģiona teritorijas plānojumu regulē „Teritorijas plānošanas likums” un 2005.gada 5.maija MK noteikumi Nr. 236. „Plānošanas reģiona teritorijas plānojuma noteikumi”.

Jelgavas novads atrodas Zemgales plānošanas reģionā. Zemgales plānošanas reģionā ir izstrādāti sekojoši attīstības plānošanas dokumenti:

1.1.tabula

Zemgales plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumenti

Plānošanas dokuments	Apstiprināts
Zemgales plānošanas reģiona attīstības programma 2008. – 2014.gadam	16.09.2008.
Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojums 2006. – 2026.gadam	16.10.2007.
Zemgales plānošanas reģiona Attīstības stratēģija 2003. – 2010.gadam	30.09.2003.
Zemgales plānošanas reģiona darbības plāns	16.03.2004.
Zemgales mūžizglītības plāns	19.06.2007.
Zemgales autoceļu koncepcija	14.08.2001.
Zemgales reģiona nodarbinātības attīstības programma	22.11.2005.
Zemgales reģiona mežsaimniecības attīstības programma	2005.gads
Zemgales uzņēmējdarbības attīstības programma 2006. – 2011.	2005.gads
Zemgales inovāciju attīstības programma 2008.-2014. gadam	16.09.2008.
Zemgales tūrisma attīstības programma	17.02.2009.
Zemgales reģiona nodarbinātības attīstības programma	22.11.2005.
Tradicionālās amatniecības un mākslas industrijas attīstības programma 2011.-2016.gadam Zemgales un Ziemeļlietuvās teritorijai"	24.05.2011.

Zemgales attīstības vīzija:

1. Zemgale – labvēlīgas dzīves vides reģions;
2. Reģions ar Zemgalei raksturīgo kultūrvidi un ainavu, kur saglabāts līdzsvars starp cilvēku un vidi;
3. Reģions ar attīstītu zinātnietilpīgu ekonomiku, ražotnēm un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību.

Vīzijas rezultatīvie rādītāji – pēc 20 gadiem Zemgalē ir sasniegti vidējie ES līmeņi sekojošos rādītājos:

- IKP uz vienu iedzīvotāju;
- bezdarba līmeņa ziņā;
- nodarbinātības līmeņa ziņā.

Plānošanas politikas principi vīzijas sasniegšanai:

1. teritoriālās kohēzijas veicināšana, uzlabojot sabalansētu Zemgales sociālo un ekonomisko attīstību;
2. policentriskas un līdzsvarotas Zemgales teritorijas attīstības veicināšana, saiknes uzlabošana starp attīstības centriem un lauku teritorijām, attīstot sabiedriskā transporta sistēmu;
3. zinātnietilpīgas ekonomikas attīstība, virzība uz intelektuālo ražotņu attīstību, ražošanu un pakalpojumiem ar augstu pievienoto vērtību;
4. informācijas un zināšanu pieejamības attīstība;
5. vides, dabas resursu, dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma ilgtspējīga apsaimniekošana un jaunu kultūras vērtību radīšana.

Ņemot vērā, ka Jelgavas novads ir viens no lielākajiem Zemgales plānošanas reģiona novadiem, lielākoties plānošanas reģiona izvirzītie rīcības virzieni skar arī Jelgavas novada attīstību. Jelgavas novadā atrodas viena no Zemgales plānošanas reģiona profesionālās izglītības iestādēm Zaļenieku arodvidusskola, vairākas Zemgales plānošanas reģiona sociālās aprūpes un rehabilitācijas iestādes, kā arī citas dažādu jomu iestādes. Šo iestāžu attīstības mērķi un virzieni ir būtiski gan novada, gan Zemgales kopējās attīstības koncepcijas virzītāji. Jelgavas novada galvenais uzņēmējdarbības profils – lauksaimniecība – ir viens no būtiskākajiem lauksaimnieciskās darbības attīstības rādītājiem Zemgales plānošanas reģionā un valstī kopumā.

1.3.4. Vietējā līmeņa plānošanas dokumenti

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādi nosaka „Teritorijas plānošanas likums” un 2009.gada 6.oktobra MK noteikumi Nr. 1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ir noteiktas vietējās pašvaldības teritorijas attīstības iespējas, virzieni un ierobežojumi, grafiski attēlota vietējās pašvaldības teritorijas pašreizējā un noteikta plānotā (atļautā) izmantošana, kā arī detalizētas augstāka līmeņa teritorijas plānojumos noteiktās prasības, teritorijas un objekti.

Jelgavas novads izveidojās, apvienojot 13 pagastus. Visiem novada pagastiem ir izstrādāti plānošanas dokumenti: attīstības programmas un teritorijas plānojumi.

Jelgavas novads kā jauna administratīvā vienība tika izveidota un sāka savu darbību 2009. gada 1.jūlijā.

2009.gada 23.septembra novada domes sēdē tika pieņemts lēmums izdot saistošos noteikumus Nr.13.”Par Jelgavas novada teritorijas plānojumu”.

Jelgavas novada teritorijas plānojums sastāv no:

1. Kalnciema pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Kalnciema pilsētas ar lauku teritoriju domes 25.08.2008. (prot. Nr.10.3.§) saistošajiem noteikumiem Nr.4 „Kalnciema pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

2. Elejas pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Elejas pagasta padomes 13.12.2007. (prot. Nr.19.23§) saistošajiem noteikumiem Nr.7 „Elejas pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

3. Glūdas pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Glūdas pagasta padomes 22.10.2002. (prot. Nr.12.18§) saistošajiem noteikumiem „Glūdas pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

4. Jaunsvirlaukas pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Jaunsvirlaukas pagasta padomes 19.04.2005. (prot. Nr.6) saistošajiem noteikumiem Nr.4 „Jaunsvirlaukas pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

5. Lielplatones pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Lielplatones pagasta padomes 28.06.2007. (prot. Nr.6.2.§) saistošajiem noteikumiem Nr.3 „Lielplatones pagasta teritorijas plānojuma 2007 – 2019 grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

6. Līvberzes pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Līvberzes pagasta padomes 25.10.2007. (prot. Nr.10.14.§) saistošajiem noteikumiem Nr.19 „Līvberzes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”

7. Platones pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Platones pagasta padomes 21.02.2006. (prot. Nr.3.12.§) saistošajiem noteikumiem Nr.3 „Platones pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

8. Sesavas pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Sesavas pagasta padomes 27.05.2008. (prot. Nr.7.1§) saistošajiem noteikumiem Nr.6 „Sesavas pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

9. Svētes pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Svētes pagasta padomes 30.10.2003. (prot. Nr.18) saistošajiem noteikumiem Nr.4 „Svētes pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

10. Valgundes pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Valgundes novada domes 14.06.2007. (prot. Nr.8.20.§) saistošajiem noteikumiem Nr.8 „Valgundes novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

11. Vilces pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Vilces pagasta padomes 29.01.2009. (prot. Nr.1.1§) saistošajiem noteikumiem Nr.1 „Vilces pagasta teritorijas plānojuma 2009. - 2021.gadam grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”;

12. Vircavas pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Vircavas pagasta padomes 20.11.2008. (prot. Nr.11.1.§) saistošajiem noteikumiem Nr.15 „Par Vircavas pagasta teritorijas plānojuma 2008. – 2018.gadam apstiprināšanu”;

13. Zaļenieku pagasta teritorijas plānojuma, kas apstiprināts ar Zaļenieku pagasta padomes 20.12.2007. (prot. Nr.12.13.§) saistošajiem noteikumiem Nr.2 „Zaļenieku pagasta teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”.

Apskatot spēkā esošās Jelgavas novada pagastu attīstības programmas, tiek secināts, ka vēl joprojām aktuāla joma ir ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošana novada ciemos, aktuāli ir sociālās palīdzības jautājumi, alternatīvo sociālo pakalpojumu ieviešana, izglītības un sporta iestāžu bāzes sakārtošana un modernizēšana.

Plānošanas dokumentos līdz šim maz vai nemaz netiek pieminēta veselības veicināšana un pasākumi, ko varētu veikt pašvaldība iedzīvotāju veselības veicināšanai, tāpat maz skarti vides labiekārtošanas jautājumi, t.sk. parku, skvēru un upmalu attīstīšana par atpūtas un aktivitāšu teritorijām. Līdz šim Lielupe un tās lielākās pietekas netika apskatītas kā atpūtai un sportam piemērotas teritorijas.

1.4. Izstrādes process

Lai veiktu attīstības programmas izstrādi, veicamas šādas darbības:

1. Programmas izstrādes sākumposmā jāizvērtē pašreizējā situācija Jelgavas novadā, jāizvērtē Jelgavas novada pašvaldības teritoriālo vienību līdz šim izstrādātās attīstības programmas, jāiestrādā novada attīstības programmā un teritorijas plānojumā jaunās, perspektīvā plānotās apbūvējamās teritorijas, vadoties no novada teritorijas attīstības skatījuma kopumā;

2. Jāizvērtē un Jelgavas novada attīstības programmā jāiestrādā augstāka līmeņa plānošanas dokumentu vadlīnijas un prasības, kā arī jāievēro blakus novadu pašvaldību plānošanas dokumentos iestrādātās kopējās intereses;

3. Jelgavas novada attīstības programmas izstrādē jāiesaista vietējā sabiedrība, dažādas interešu grupas kaimiņu pašvaldības, kā arī Lietuvas Republikas pierobežas pašvaldību pārstāvji;

4. Jānosaka Jelgavas novada teritorijas attīstības stratēģiskie virzieni (prioritātes) un mērķi, mērķiem pakārtotie uzdevumi pa attīstības jomām;

5. Jāsagatavo Jelgavas novada attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības sistēma;

6. Jelgavas novada attīstības programmu izstrādāt un īstenot saskaņā ar Jelgavas novada teritorijas plānojumu.

Attīstības programmas izstrādes laikā veiktie darbi:

- Izveidota izstrādes vadības darba grupa;
- Izveidotas nozaru darba grupas;
- Izveidota attīstības programmas izstrādes struktūra;
- Veikts pašreizējās situācijas apraksts;
- Organizētas diskusijas ar NVO pārstāvjiem un uzņēmējiem;
- Izstrādāta SVID analīze;
- Izstrādāta stratēģiskā daļa, attīstības programmas ieviešana un kontrole un pārskats par sabiedrības līdzdalību.
- Organizētas darba grupas ar pagastu pārvalžu darbiniekiem, lai izstrādātu investīciju plānu.